

"וְהָיָה מִיָּדֵי זָרְעֵי בְּזוּדֵשׁוֹ, וּמִיָּדֵי יְשִׁבַת בְּשַׁבְּתוֹ"

*And it shall come to pass that from one New Moon to another,
and from one Sabbath to another*

(ישעיהו פרק סו פסוק כג)

לוח דינים ומנהגים לעדות ישראל

איחוד בתי הכנסת בישראל
Union of Synagogues in Israel
www.unisyn.org.il

הארגון העולמי של בתי הכנסת
והקהילות האורתודוקסיות
World Organization of Orthodox
Synagogues and Communities

זוֹרְדֵשׁ אֱלוֹל תִּשְׁעֵי"ב

18 באוגוסט 2012 – 16 בספטמבר 2012

המולד: יום שישי (17.8.12) בשעה 1 בצהריים, 13 דקות ו-7 חלקים.
זמן קידוש לבנה: מליל שלישי, ג' באלול (21.8.12) ועד ליל שישי, י"ג באלול (31.8.12)
זמן קידוש לבנה לפי עדות המזרח: ממוצאי שבת פרשת שופטים, ז' באלול (25.8.12).

שבת, פרשת ראה, ל' באב (18.8.12) – שבת ראש חודש

(שלישי משבעה דנחמתא). יעלה ויבוא, חצי הלל. מוציאים שני ספרי תורה: בראשון קוראים בפרשת השבוע ומעלים לתורה שבעה קרואים ובשני קרואים למפטיר בפרשת פנחס "וביום השבת", ובראשי חודשיכם". מפטירים בישעיהו (פרק ס"ו, פסוקים א'-כ"ד): "השמים כסאי". הפטרת "ראה" ["עניה סוערה"], היא המשכה של הפטרת "כי תצא" [רני עקרה], ולכן הנוהגים לקרוא בשבת זו את הפטרת ראש חודש "השמים כסאי", אזי בשבת "כי תצא" ממשיכים וקוראים בנוסף להפטרת "רני עקרה" גם את הפטרת "עניה סוערה". תפילת מוסף של שבת וראש חודש **במנהג** קוראים בפרשת **שופטים** ומעלים לתורה שלושה קרואים. אין אומרים "צדקתך צדק". אבות פרק ה'. במערב מתחילים לומר "לדוד ה' אורי וישעי".

ב' דראש חודש אלול, יום ראשון, א' אלול (19.8.12): תפילת ראש חודש. מראש חודש אלול ועד כ"ח אלול תוקעים כל בוקר תשר"ת (תקיעה שברים תרועה תקיעה), כדי לעורר בתשובה. מתחילים לומר "לדוד ה' אורי" בערבית ובשחרית. אשכנזים-חסידים וספרדים בשחרית ובמנחה. ואומרים עד חג שמיני עצרת. מאור ליום ב' אלול, ועד ערב יום הכיפורים, משכימים ספרדים לסליחות.

זמני הדלקת נרות ביום שישי, ו' באלול (24.8.12)

הדלקת נרות		הדלקת נרות		צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
17:22	מלבורן	19:18	ניו יורק	19:48	ירושלים	18:37	ירושלים
17:21	יוהנסבורג	18:58	לוס אנג'לס	19:50	תל אביב	18:53	תל אביב
17:59	בואנוס איירס	20:18	פריס	19:49	באר שבע	18:51	באר שבע
20:22	מוסקבה	19:33	לונדון	19:51	חיפה	18:44	חיפה

שבת פרשת שופטים, ז' באלול (25.8.12)

מפטירים (רביעי משבעה דנחמתא) בישעיה נ"א, י"ב: "אנכי אנכי הוא מנחמכם" עד (נ"ב, י"ב) "אלקי ישראל". **במנהג** קוראים בפרשת **כי תצא**, ומעלים לתורה שלושה קרואים. אבות פרק ו'.

זמני הדלקת נרות ביום שישי, י"ג באלול (31.8.12)

הדלקת נרות		הדלקת נרות		צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
17:27	מלבורן	19:08	ניו יורק	19:39	ירושלים	18:28	ירושלים
17:24	יוהנסבורג	18:49	לוס אנג'לס	19:41	תל אביב	18:44	תל אביב
18:04	בואנוס איירס	20:04	פריס	19:40	באר שבע	18:43	באר שבע
19:55	מוסקבה	19:17	לונדון	19:41	חיפה	18:35	חיפה

שבת פרשת כי תצא, י"ד באלול (1.9.12)

מפטירים (חמישי משבעה דנחמתא) בישעיה נ"ד, א': "רני עקרה" עד (י') "אמר מרחמך ה'". אם הפטירו בשבת ראה את הפטרת ר"ח "השמים כסאי", ממשיכים וקוראים בנוסף להפטרת "רני עקרה" גם את הפטרת "עניה סוערה". **מנהג:** קוראים בתורה בפרשת **כי תבוא** ומעלים לתורה שלושה קרואים. אבות פרקים א'-ב'.

זמני הדלקת נרות ביום שישי, כ' באלול (7.9.12)

הדלקת נרות		הדלקת נרות		צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
17:33	מלבורן	18:57	ניו יורק	19:30	ירושלים	18:14	ירושלים
17:27	יוהנסבורג	18:39	לוס אנג'לס	19:32	תל אביב	18:35	תל אביב
18:09	בואנוס איירס	19:49	פריס	19:31	באר שבע	18:34	באר שבע
19:37	מוסקבה	19:02	לונדון	19:32	חיפה	18:26	חיפה

שבת, פרשת כי תבוא, כ"א באלול (8.9.12)

נוהגים לקרוא את התוכחה בקול נמוך, ובלבד שישמע כל הקהל. נהגו שהקורא עצמו עולה בה מפני הקדנים. מפטירים (שישי משבעה דנחמתא) בישעיה ס': "קומי אורי" עד סוף הפרק.

במנהג קוראים בפרשת **נצבים** ומעלים לתורה שלושה קרואים. אבות פרקים ג'-ד'.

יום א', כ"ב אלול 9.9.12

אשכנזים מתחילים לומר סליחות, עד ערב יום הכיפורים. ברכת "על נטילת ידים", "אשר יצר" וברכת התורה אומרים קודם סליחות, ולא יאמרם פעם נוספת קודם התפילה. כאשר אומרים סליחות בהשכמה. הש"ץ מתעטף בטלית (בעוד לילה) ולא יברך, וכשיאיר היום יפשוט הטלית, יברך ויתעטף. עדיף להתעטף בטלית שאולה (של יחיד ולא של ציבור) שלא יכנס לספק ברכה. "אשרי", חצי קדיש, סליחות. אחר סליחות אומר הוידי רק פעם אחת (הגר"א). תחנון, קדיש תתקבל. (האומר סליחות ביחידות יאמר י"ג מדות כקורא בתורה בטעמים, ולא דרך תפילה ובקשה, ידלג "יזכור לנו היום ברית שלוש עשרה". לא יאמר הבקשות שבלשון תרגום, כמו "מחי ומסי", "מרח דבשמיא" וכדו').
עד ערב יום הכיפורים משתטחים על קברי צדיקים. יש המתענים ביום א' דסליחות.

זמני הדלקת נרות ביום שישי, כ"ז באלול (14.9.2012)

הדלקת נרות		הדלקת נרות		צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
17: 39	מלבון	18: 45	ניו יורק	19: 21	ירושלים	18: 10	ירושלים
17: 30	יוהנסבורג	18: 29	לוס אנג'לס	19: 22	תל אביב	18: 26	תל אביב
18: 14	בואנוס איירס	19: 34	פריס	19: 22	באר שבע	18: 25	באר שבע
19: 18	מוסקבה	18: 46	לונדון	19: 22	חיפה	18: 17	חיפה

שבת, פרשת נצבים, כ"ח באלול (15.9.12)

מפטירים (שביעי משבעה דנחמתא) בישיעהו (ס"א, י'): "שוש אשיש" עד (ס"ג, ט') "כל ימי עולם". אין מברכים החודש, על פי דרשת הפוסק "בכסה ליום חגנו" – שיום ראש השנה מכוסה.
במנה קוראים בפרשת וילך ומעלים לתורה שלושה קרואים. אבות פרקים ה-ו. במוצש"ק אין אומרים "ויהי נועם" ו"אתה קדוש".

יום א', כ"ט באב (16.9.12): ערב ראש השנה.

ידידים יקרים
שלום וברכה מירושלים
החידון העולמי של ארונות הקודש מעורר התעניינות רבה בבתי הכנסת ובקהילות היהודיות בכל רחבי תבל. את המהדורה הרביעית של החידון בחודש אלול תשע"ב אנו מקדישים במיוחד לארונות קודש מיוחדים המותקנים במקומות קדושים ובקברי צדיקים בארץ ישראל. נשמח לקבל את תגובותיכם, הערותיכם ותשובותיכם לחידון העולמי.
רמזים וכיוונים:
ארונות הקדוש במהדורה זו (מהדורה 4) של החידון העולמי מותקנים במקומות הבאים:
2 בגליל, 2 בירושלים רבתי, 1 בחברון ו-1 בבית לחם.

ברכת

כתיבה וחתמה טובה
אליעזר שפר Eliezer Sheffer

חודש אלול – זמן לחשבון נפש סביבתי

לפי מאמר חסידי ידוע, "כאשר חודש אלול מתקרב, אפילו דג בים מתחיל לרעוד". זהו זמן של חשבון נפש, בו אנו בוחנים את המעשים שעשינו במשך השנה ורואים אם יש מקום למקצה שיפורים בשנה הבאה עלינו לטובה. יותר ויותר אנשים מבינים שאנו גם זקוקים לחשבון נפש סביבתי. כל מה שאנו עושים בחיי היום יום שלנו, מתחבורה עד להרגלי הצריכה, יכול להזיק לסביבה. כולנו תורמים לפליטת גזי החממה שגורמים לשינוי האקלים. המקורות העיקריים של הגזים האלה הם כלי התחבורה, ייצור חשמל ותעשייה. דו-תחמוצת הפחמן הינה גז החממה העיקרי.

אך אין זה גזרה מן השמיים. על ידי נטיעת עצים, אנו יכולים לנטרל את ההשפעה השלילית של אורח החיים המודרני. כל עץ שאנו נוטעים סופג כטונה של פחמן במשך חייו, ובאותו זמן, הוא גם מייצר חמצן שכל כך חיוני לאטמוספירה.

מאז היווסדה, קק"ל נטעה יותר מ 240,000,000 עצים, וישראל היא אחת המדינות היחידות בעולם שיש בה היום יותר עצים משהיו בתחילת המאה העשרים. ניתן להשתמש ב"פחמנומטר" של קק"ל על מנת לעשות "חשבון נפש" ולחשב כמה עצים צריך לטעת על מנת לנטרל את השפעתם השלילית של גזי החממה שאנו מייצרים כל יום. הכנסו לפחמנומטר של קק"ל כדי לבדוק את טביעת הרגל הירוקה שלכם:

<http://www.elysium.co.il/kakal/heb/cc.html>

דברי הימים – ימי זיכרון בחודש אלול תשע"ב בעריכת משה אייכל

<p>ג' אלול תרצ"ה יום הסתלקות גדול ישראל הכהן הגדול מאחיו הרב אברהם יצחק הכהן ב"ר שלמה זלמן קוק (1865-1935) רבה הראשי של ארץ ישראל מייסד הרבנות הראשית לישראל, והוגה הדעות הגדול בדורות האחרונים.</p> <p>הרב אהד מאד את התנועה הציונית ואת החלוצים שבנו את ארץ ישראל אך בשל כך סבל מרורים מקנאי ירושלים. הרב באצילות נפשו לא השיב את חורפיו דבר ולא השיבם כגמולם.</p> <p>הרב אהב אהבת נפש כל יהודי, את תפקידו הרם של רב ראשי הגדיר כ"עבד לעם קדוש" וכך נהג בעצמו מנהג עבדות ולמרות כל טרדותיו ביתו תדיר היה פתוח לרווחה ואלפי סיפורי צדקה וחסד מסופרים אודותיו למרות שהוא עצמו חי בעוני.</p> <p>הרב כתב כתבים רבים מאד ועד היום מוציאים לאור את כתביו, מאות ספרים נכתבו עליו ועל הגותו העמיד דורות של תלמידים שוחרי משנתו שמטביעים חותמם על החברה הישראלית.</p> <p>מנוחתו כבוד בחלקת הנביאים שבהר הזיתים מקום תפילה לרבים כל ימות השנה ובג' באלול בפרט.</p>	 <p style="text-align: center;">הרב אברהם יצחק הכהן (הראי"ה) קוק</p>
<p>י' אלול תרע"ה יום פטירת הרב יצחק יעקב ב"ר שלמה נפתלי ריינס (1839-1915) מגדולי התורה באירופה ומייסד תנועת המזרחי. הרב ריינס נולד בעיר קרלין לאביו שהיה מתלמידי הגר"א. אביו ר' שלמה נפתלי ריינס עלה לארץ ישראל בעליית תלמידי הגר"א והתיישב בצפת בשנת 1837 נסע לחו"ל על מנת לגייס כספים עבור יישוב ארץ ישראל. בשנת 1882 הקים הרב ריינס בעירו לידא (כיום בבלארוס) את ישיבת "תורה ומדע" הישיבה הראשונה בה למדו אף לימודי חול.</p> <p>משפרסם הרצל את ספרו "מדינת היהודים" וכינס את הקונגרס הציוני הראשון, עקב הרב ריינס שנתיים אחר פועלו ואז הצטרף במרץ רב לתנועה הציונית תוך שהוא מפרסם שהאמונה בשיבת ציון היא משורשי הדת וההשתדלות ביישוב ארץ ישראל היא משורשי האמונה.</p> <p>הרב ריינס החל להשתתף כציוני רשמי מהקונגרס השלישי. מאז ועד סוף ימיו השקיע את כל כוחותיו למען התנועה הציונית. הרב ריינס חיבר עשרות רבות של ספרים והותיר אחריו אלפי גליונות בכתב יד שלא הודפסו עקב מצוקה כלכלית. בזמן מלחמת העולם הראשונה חלה במחלה אנושה שממנה לא קם, בקושי רב הצליח לשוב לביתו שבלידא ושם נפטר ונטמן. לאחר פטירתו הספידוהו בביהמ"ד של החפץ חיים ובנוכחותו, כמו"כ הספידו הרב יוסף צבי דושינסקי גאב"ד העדה החרדית. על שמו קרוי המושב שדה יעקב, המושב הראשון של הפועל המזרחי ושכונת נוה יעקב בירושלים. כמו"כ רחובות רבים בישראל קרויים על שמו.</p>	 <p style="text-align: center;">הרב יצחק יעקב ריינס</p>
<p>כ' אלול תשכ"ט יום פטירת הרב יוסף שלמה ב"ר יהודה לייב כהנמן (1888-1969) הרב וראש ישיבת פונוביז' בליטא, מייסד וראש ישיבת פונוביז' בבני ברק וראש מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל.</p> <p>הרב כהנמן נולד בליטא, בצעירותו למד אצל החפץ חיים בישיבת ראדין שם גם הכיר את הרב הנזיר שהיה חברו לחדר.</p> <p>על עלייתו לארץ ישראל סיפר הרב כהנמן סיפור מופלא, החפץ חיים אמר לו שהוא רואה נחלים של דם שאלו הרב כהנמן, מה יהיה? ציטט לו החפץ חיים את הפסוק "ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש" (עובדיה א י"ז) משקהים הרב כהנמן את ישיבת פונוביז' בב"ב חקק את הפסוק הנ"ל על בניין הישיבה, שם זה נותר עד היום הזה. הרב כהנמן ראה ביישוב ארץ ישראל ובהקמת המדינה אתחלתא דגאולה, ביום העצמאות נהג לתלות את דגל המדינה על בניין הישיבה (מנהג שנשתמר עד היום) וכן לא אמר תחנון ביום העצמאות. תדיר הזמין את הרבנים הראשיים לישראל לטקסים הרשמיים של מוסדותיו. במלחמות ישראל הורה לתלמידי הישיבה להתפלל לשלומם של חיילי צה"ל בלשוננו - "הבנים שלנו, האחים שלכם, שיצאו להגן על כולנו".</p>	 <p style="text-align: center;">הרב יוסף שלמה כהנמן</p>
<p>כ"ד אלול תרצ"ג יום פטירת הרב ישראל מאיר ב"ר ארי' זאב הכהן החפץ חיים (1838-1933) הח"ח נולד בבלארוס בהמשך התגורר בעיירה ראדין שם התפרסם בזכות הישיבה אותה הקים ועמד בראשה. עוד לפני פרסומו חיבר את ספריו חפץ חיים ושמירת הלשון וכיתת את רגליו בין ערי ישראל על מנת למכור את ספריו.</p> <p>הח"ח ראה בקיבוץ הגלויות וביישוב ארץ ישראל אתחלתא דגאולה כן אמר שכל יהודי שיש ביכולתו חייב לעלות לארץ ישראל ובלבד שתהיה לו פרנסה ולא ייפול כעול על הציבור.</p> <p>בגלל ציפייתו לבניין בית המקדש פעל רבות על מנת שהכהנים ילמדו את הלכות קדשים בכדי שיהיו מוכנים לעבודת בית המקדש. חיבר ספרים רבים בהלכה ובאגדה. ביניהם, משנה ברורה, חפץ חיים, שם עולם, על שמו קרוי הקיבוץ חפץ חיים. מנוחתו כבוד בעיירה ראדין הסמוכה לוילנה.</p>	 <p style="text-align: center;">הרב ישראל מאיר הכהן "החפץ חיים"</p>
<p>כ"ד אלול תשי"ג יום פטירת הרב בן ציון מאיר חי ב"ר יוסף רפאל עוזיאל (1880-1953) הרב הראשי-הספרדי הראשון במדינת ישראל.</p> <p>הרב עוזיאל נולד בירושלים, בגיל 30 התמנה לרבה הספרדי של יפו לצידו של הרב קוק הודות לפועלו נרכשו ע"י יהודים אדמות רבות באזור ת"א בתקופה זו, בהמשך גם עמד לצידו של הרב קוק בהקמת הרבנות הראשית. בשנת 1919 התמנה לנשיא המזרחי והביא את בשורת הציונות ליהודי: עיראק, סוריה, סלוניקי, ועוד. את התופעה שהציונות החלה דווקא את החילונים הסביר שהיות וקיבוץ גלויות הוא חלק מהטהרה של העם (כמו שכתוב ביחזקאל) אך טבעי שיתחיל דווקא אצל היותר רחוקים משמירת תורה ומצוות.</p> <p>בקיבוץ הגלויות ובהקמת המדינה ראה את איילת השחר שבקעה אורה, חלק בלתי נפרד מתהליך הגאולה. על יום העצמאות אמר שהוא אחד הימים הגדולים בתולדות ישראל ומצווה לנהוג בו פרסום של הודיה. חיבר ספרים רבים, ביניהם משפטי עוזיאל תשעה כרכים, מכמני עוזיאל שישה כרכים.</p> <p>הרב עוזיאל חיבר בצוותא עם עמיתו הרב הרצוג את התפילה לשלום המדינה "אבינו שבשמיים צור ישראל וגואלו ברוך את מדינת ישראל ראשית צמיחת גאולתנו" מנוחתו כבוד בחלקת הרבנים שבהר המנוחות. את ספריו ניתן לרכוש אצל מר עזרא ברנע (הוצאת ספרי הרב עוזיאל), היכל שלמה, ירושלים. טלפון: 077-4248761</p>	 <p style="text-align: center;">הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל</p>